

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Academic Leadership of School Administrators Affecting Quality of Work Life of
Teachers under the Secondary Educational Service Area Office 11 in Surat Thani.

วิภัสสร ชุ่มจิตร์^{*1} โสภณ เพ็ชรพวง¹ และนัจจรี เจริญสุข¹
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Wipatsorn Chumjit^{*1}, Sophon Pechpuang¹, and Natcharee Jaroensuk¹
¹Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครู 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 1,960 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 70 คน และครูผู้สอนจำนวน 320 คน รวม 390 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจ 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ 3) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ตามลำดับ และสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร; คุณภาพชีวิตการทำงานของครู.

Abstract

The purposes of this research were 1) to study academic leadership of school administrators 2) to study quality of work life of teachers 3) to study academic leadership of administrators affecting teachers' quality of work life under the Office of Secondary Educational Service Area 11 in Surat Thani Province. The populations were 1,960 of school administrators and teachers. The 390 sample were consisted of 70 administrators and 320 teachers who were randomly selected by using the drawing method. Data was collected by using a questionnaire with 0.98 of reliability. The data was analyzed by using basic statistics such as mean and standard deviation. Test statistics by multiple regression analysis.

The results of the research were as follows: 1) academic leadership of school administrators overall and individual at a high level were arranged in order of average from the highest to the lowest which is encouragement of teaching and learning management, academic atmosphere, education supervision and setting goals and mission. 2) quality of work life of teachers overall and each aspect were at a high level that arranged in order of average from the highest to the lowest which were the balance between life and work, participation and social acceptance, working environment, the advancement and job stability and compensation and welfare benefits. 3) the analysis of administrator's leadership affecting the teachers' quality of work life revealed that academic leadership, academic atmosphere, setting goals and missions and education supervision affecting the quality of work life of teachers under the Office of Secondary Educational Service Area 11 in Surat Thani Province respectively and able to jointly predict the quality of work life of teachers under the Office of Secondary Educational Service Area 11 in Surat Thani Province at 70 percent with statistical significance at .05 level.

Keyword : academic leadership of Administrators; quality of work life of teachers.

บทนำ

คุณภาพชีวิตการทำงานของคนเราจะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มต้นจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคนซึ่งเมื่อบุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นย่อมมีขวัญและกำลังใจมุ่งมั่นในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิผลให้แก่องค์กรเพิ่มขึ้นลดปัญหาการลาออกของบุคลากรและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลขององค์กรลงการมีค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น และมีความสุขในชีวิตการทำงานก็จะส่งผลดีต่อสุขภาพกายสุขภาพจิตของบุคลากรดี ทำให้มีความผูกพันต่อองค์กรมีความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนให้องค์การก้าวไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จด้วยกัน (Walton, 1975 : 12) การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานถือเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาคูควบคู่กันไป ระหว่างการพัฒนาความรู้ของครูและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู (Homkrajui, P., 2016 : 1)

ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จของสถานศึกษาองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะสามารถทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะพร้อมจะขับเคลื่อนการ

ปฏิรูปการศึกษา คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของชาติและหลักการจัดการเรียนรู้ สามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Jadaman, P., 2017) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารการศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (Teansai, P., 2014 : 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีภารกิจในการจัดการศึกษาตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ แก่สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร จำนวน 66 โรงเรียน (The Secondary Education Service Area Office 11, Policy and Planning Group, 2018) โดยเฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 44 โรงเรียนซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ในการบริหารจัดการด้านการศึกษาของผู้บริหารขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้สถานศึกษา สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Jittarom, N., 2014 : 2-3)

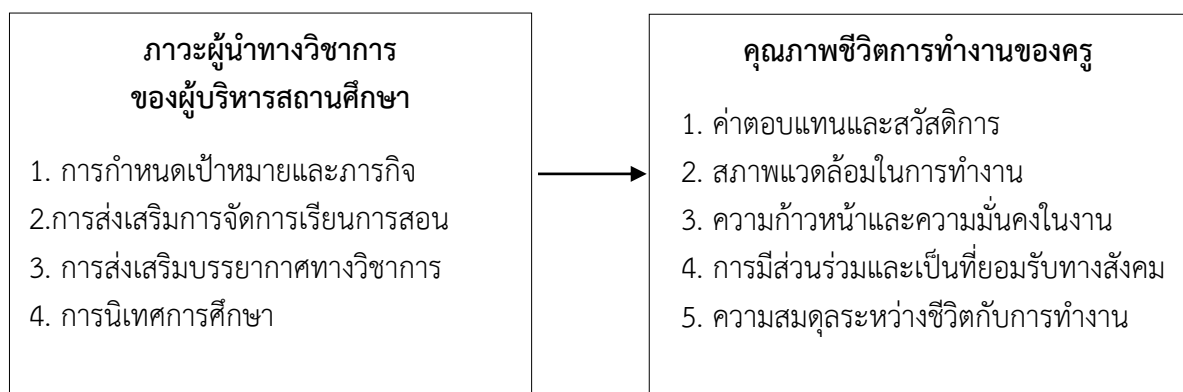
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย เนื้อหาการวิจัยเป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1. การกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน 2. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และ 4. การนิเทศและการประเมินผล คุณภาพชีวิตการทำงานของครู 5 ด้าน ได้แก่ 1. ค่าตอบแทนและสวัสดิการ 2. สภาพแวดล้อมในการทำงาน 3. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 4. การมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคมและ 5. ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน ครูจำนวน 1,879 คน รวมทั้งสิ้น 1,960 คน (Office of the Basic Education Commission, Office of Basic Education Policy and Plan, 2018)

2.2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครู จำนวน 320 คน ได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970 : 608) แล้วนำมาคำนวณสัดส่วนจากประชากรตามกลุ่มสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียน โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.98

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจ

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความ

สมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = 0.70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสมการเชิงพยากรณ์ดังต่อไปนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.18 + 0.48(X_3) + 0.26(X_1) + 0.20(X_4)$$

และสามารถเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.44(X_3) + 0.27(X_1) + 0.21(X_4)$$

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นพฤติกรรมสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการชี้นำ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรจึงส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับแนวคิดของ Bunpirom, S. (2009) ซึ่งสรุปว่าการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานการจัดกิจกรรมทุกอย่างเพื่อเป็นการส่งเสริมหรือเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปด้วยดีและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งงานเหล่านี้จะรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายอาทิเช่น ผู้บริหารครูนักเรียนและบุคลากรอื่นๆสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boontong, T., Prasan, A. & Temrat, S. (2017) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ruangcharoen, P. (2017) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อมในการ

ทำงาน ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 คำนึงถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยการสร้างความพึงพอใจในการทำงานและขวัญของผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความปลอดภัยได้รับผลประโยชน์สิทธิต่างๆมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมอย่างยุติธรรมและเสมอภาครวมถึงคุณภาพและความรู้สึกของบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตในการปฏิบัติงานที่ทำนายในสภาพแวดล้อมที่สามารถสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายจิตใจได้อย่างมีความสุขมีความเจริญมั่นคงมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่แสดงออกในสิทธิส่วนบุคคลและการมีความสมดุลระหว่างการทำงานและการดำเนินชีวิตส่วนตัวและได้รับการยอมรับจากสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับแนวคิดของ Huse, E. F. & Cummings, T. G. (1985) ซึ่งสรุปว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นความสอดคล้องกันระหว่างความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่คาดหวังกับประสิทธิภาพขององค์กรหรืออีกนัยหนึ่งคือคุณภาพชีวิตในการทำงานคือประสิทธิผลขององค์กรอันเนื่องมาจากความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ที่พนักงานได้รับรู้ผ่านประสบการณ์จากการทำงานทำให้พนักงานมีความพึงพอใจในงานที่ทำส่งผลให้พนักงานมีขวัญกำลังใจที่ดีต้องการปรับปรุงศักยภาพของตนเองเพื่อให้ทำงานได้ดีขึ้นเพื่อเพิ่มผลผลิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Toupa, S. (2016) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน ของครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ ทางวิชาการ ด้านการกำหนดเป้าหมายและภารกิจ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = 0.70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจาก คุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นความรู้สึกรับรู้หรือความพึงพอใจต่อการทำงานซึ่งจะแตกต่างกันไปตามมิติการรับรู้ของแต่ละบุคคลความพึงพอใจต่องานนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการทั้งในด้านร่างกายและจิตใจโดยเกิดจากการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีความรู้สึกปลอดภัยในการทำงานการมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการทำงานรวมถึงการที่บุคคลสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพเกิดความภาคภูมิใจในตนเองรู้สึกว่าคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคมซึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียนการบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยประการสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้านของโรงเรียน ทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Purkey, S. C. & Smith, M. S. (1983) ซึ่งสรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนครูและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในโรงเรียน กล่าวคือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพในโรงเรียนโดยเฉพาะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจนจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Hackman, R. J. & Suttle, L. J. (1974) ซึ่งสรุปว่าการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานช่วยส่งเสริมให้ระดับปฏิบัติการมีส่วนร่วมกับระดับผู้บริหารในการตัดสินใจ

ปัญหาและสร้างโอกาสในที่ทำงานมากขึ้น คุณภาพชีวิตการทำงานเกี่ยวข้องกับ “งาน” ที่มีผลโดยตรงต่อคน บุคคลที่อยู่ในองค์กรและประสิทธิผลขององค์กร การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงโครงสร้าง พื้นฐานของงานและระบบ การทำงานการให้รางวัล สอดคล้องกับกระบวนการในการทำงานและผลลัพธ์ รวมทั้งการปรับปรุง สภาพแวดล้อมในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Homkrajui, P. (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจ และเป้าหมายการจัดการด้านการเรียนการสอนและการจัดบรรยากาศใน สถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควร ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและ บริบทของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และภารกิจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะในการทำงานของบุคลากร และปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรบริหารจัดการ สถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีความสมดุล ทั้งทางด้านกายภาพและทางด้านจิตใจของครูและบุคลากรใน สถานศึกษา กำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการ ทำงานของบุคลากร รวมทั้งจัดกิจกรรมสันทนาการเพื่อผ่อนคลายจากภาระงานที่ได้รับมอบหมาย สนับสนุนและ ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยการให้รางวัลในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ครูและ บุคลากรในสถานศึกษา มีความสุขในการทำงาน และมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

Reference

- Boontong, T.,Prasan, A. and Temrat,S.(2017). The Instructional Leadership of School Administrators under Krabi Primary Educational Service Area Office. *ROMMAYASAN*, 15(2), 159-169. (In Thai)
- Bunpirom, S. (2009). *Academic administration*. Bangkok: Book Point. (In Thai)
- Hackman, R. J. and Suttle, L. J. (1974). *Improving Life at Work; Behavior Science Approach to Organizational Change*. Santa Monica, Calif: Goodyear Publishing.
- Homkrajui, P. (2016). *School administrators' academic leadership affecting quality of work life of teachers under the Suphan Buri Primary Educational Services Area Office 2*.

- (Master Degree Thesis of Educational in Educational Administration). Nakhon Pathom Rajabhat University. (In Thai)
- Huse, E. F. and Cummings, T. G. (1985). *Organization development and change*. Minesota: West Publishing.
- Jadaman, P. (2017). *School Administrators 4.0 Power to Drive Education Reform*. Retrieved 2018, May 6, from <http://http://sobkroo.com/hello-world/>.
- Jittarom, N. (2014). *Transformational Leadership of School Administrators Affecting Corporate Culture at Schools under Secondary Educational Service Area Office 11*. (Master Degree A Term Paper of Education in Educational Administration). Surattani Rajabhat University. (In Thai)
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Office of the Basic Education Commission, Office of Basic Education Policy and Plan. (2018). *Basic information of schools affiliated with The Secondary Education Service Area Office 11 (Surat Thani-Chumphon)* Retrieved 2018, December 25, from http://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=101711.
- Purkey, S. C. and Smith, M. S. (1983). Effective Schools: A Review. *Elementary School Journal*, 83, 427-452.
- Ruangcharoen, P. (2017). *Instructional leadership of the School Administrator's Under the jurisdiction of Chaiyaphum Educational Service Area Office 2*. (Master Degree Thesis of Education in Educational Administration). Chiyaphum Rajabhat University. (In Thai)
- Teansai, P. (2014). *Condition of academic administration at Wat Sawetachat School, District Office Khlong San, Bangkok*. (Master Degree Thesis of Education in Educational Administration). Phranakhon Rajabhat University. (In Thai)
- The Secondary Education Service Area Office 11, Policy and Planning Group. (2018). *Performance report Fiscal Year 2018*. Surat Thani: The Secondary Education Service Area Office 11. (In Thai)
- Toupa, S. (2016). *Quality of Work Life of Operational Teachers Child Care the Child Development Center in Banpang District Nakhon Phanom Province*. (Master Degree An Independent Study of Educational in Educational Administration). Nakhon Phanom University. (In Thai)
- Walton, R. E. (1975). Improving the quality of work life. *Harvard Business Review*, 7(3), 14-16.

ผู้เขียน

นางสาววิภัตสร ชุ่มจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เลขที่ 272 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

E-mail : wipatsornchumjit@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ เพ็ชรพวง

อาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เลขที่ 272 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

E-mail : p1415014@yahoo.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐา เจริญสุข

อาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เลขที่ 272 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

E-mail : Jnatjaree@hotmail.com